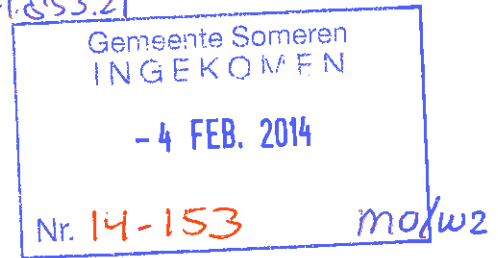

-1.853.21

Aan de Gemeenteraad van Someren
Postbus 290
5710 AG Someren

Betreft: Raadsvoorstel Toekomstige functie van de bibliotheek

1-2-2014

Geachte gemeenteraadsleden,

Op 29 januari 2014 heeft het College van de gemeente Someren een raadsvoorstel opgesteld dat wordt geagendeerd op 13 februari a.s. in de raadscommissie.

Het raadsvoorstel is voorzien van het adviesrapport van het Bureau Questum dat bij de stukken is gevoegd.

Tot onze grote spijt en verbazing moeten wij constateren dat de schriftelijke reactie van de bibliotheek op dit adviesrapport, d.d. 21 januari 2014 aangeboden aan het gemeentebestuur, NIET is toegevoegd aan de stukken. Een ommissie die wij graag recht willen zetten en om die reden u deze informatie in bijlage alsnog aanbieden. We achten deze informatie voor u noodzakelijk om tot een goede afweging te kunnen komen.

In onze reactie op dit adviesrapport hebben wij aangegeven welke feitelijke onjuistheden in het rapport zijn opgenomen en onze mening over beoordeling, verwachtingen, conclusies en aanbevelingen. Het moge uit onze reactie duidelijk zijn dat het bibliotheekbestuur andere conclusies trekt dan de heer Kuipers van Bureau Questum.

Naar aanleiding van het adviesrapport is op verzoek van het bibliotheekbestuur een overleg tussen bibliotheekbestuur en wethouder Schoolmeesters gepland om met elkaar hierover te spreken. Dit overleg is niet gezocht door de gemeente Someren. Dit terwijl het bibliotheekbestuur het vanzelfsprekend had gevonden als de gemeente Someren dit verzoek aan de bibliotheek zou hebben gedaan, omdat wij ons toch mogen beschouwen als primaire partner in deze. De afspraak zal op 5 februari a.s. plaatsvinden.

Het bibliotheekbestuur betreurt het dan ook ten zeerste dat deze gedachtewisseling tussen het gemeentebestuur van Someren en het bibliotheekbestuur over de toekomstige functie van de bibliotheek niet heeft kunnen plaatsvinden voordat het raadsvoorstel aan u is voorgelegd.

Op 13 februari zal een afvaardiging van Bibliotheek Helmond – Peel graag aanwezig zijn bij de raadscommissievergadering om u nadere informatie te kunnen bieden.

Vanwege de mogelijk grote gevolgen van dit raadsvoorstel voor de continuïteit van het bibliotheekwerk en het draagvlak binnen de gemeenschap bieden wij u graag aan om met elkaar in gesprek te gaan over de huidige bibliotheekvoorziening en de door de gemeente gewenste toekomst van de bibliotheekfunctie in Someren. Graag willen wij met u als gemeenteraad, en met het gemeentebestuur, een open dialoog over een toekomstbestendige bibliotheek met een belangrijke maatschappelijke meerwaarde.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur,

T. Geerts, voorzitter

M. Goris, secretaris

- Kopie aan het gemeentebestuur van Someren
- Kopie aan de leden van de Raadscommissie

Punsgewijze reactie op het adviesrapport Questum

Adviesbureau Questum

Het onderhavige rapport van Questum bevat een visie om het bibliotheekwerk in Someren volledig opnieuw te gaan organiseren, een advies van dit bureau dat niet alleen voor de bibliotheek in Someren zou moeten gelden maar voor alle bibliotheken in Nederland in het algemeen. Deze negatieve conclusie van het adviesbureau staat volledig haaks op de positieve ontwikkelingen die de bibliotheek in Someren de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, het huidige niveau van dienstverlening en het naar onze mening goede en uitdagende perspectief voor de bibliotheek in Someren voor de nabije toekomst. Someren heeft een prima bibliotheekvoorziening aan de Molenstraat en op de scholen in de kerkdorpen en de bibliotheek is in tegenstelling tot het bureau Questum tevreden over de brede publieke belangstelling voor de dienstverlening van de bibliotheek. Een belangstelling die zich vertaalt in een groot aantal leden van jong tot oud, een groot aantal bezoekers, ook niet-leden, en een goede deelname aan door de bibliotheek geprogrammeerde activiteiten. Het publiek weet het werk van de bibliotheek bijzonder te waarderen (rapportcijfer 8,4 uit het meest recente Klanttevredenheidsonderzoek) en ook het basis- en het voortgezet onderwijs geeft aan tevreden te zijn over de huidige bibliotheekfunctie. Over wat de bibliotheek voor het onderwijs in Someren betekent, is in bijlage nadere informatie opgenomen.

Gemeente Someren

In de afgelopen decennia heeft de bibliotheek een goede relatie met de gemeente opgebouwd. Met het jaarlijkse Activiteitenplan, de Begroting, het inhoudelijk jaarverslag en de Jaarrekening (inclusief goedkeurende accountantsverklaring) heeft de bibliotheek telkenmale vooraf en achteraf uitgebreid informatie verstrekt over het werk van de bibliotheek en de ontwikkelingen die zich voordeden. Er is in positieve zin geanticipeerd op de gemeentelijke opdrachten, waarbij bijv. de nauwe samenwerking met de scholen en andere lokale organisaties langjarig tot stand zijn gekomen. Recent is de samenwerking met de Heemkundekring nog geïntensiveerd door deze ruimte in de bibliotheek aan de Molenstraat aan te bieden. Recent is ook de bezuinigingsopdracht van de gemeente Someren (10% van de eerdere subsidie) in goede samenspraak voltooid, zonder al te grote schade voor de directe dienstverlening aan het publiek te berokkenen.

Indien de gemeente Someren als opdrachtgever nieuwe c.q. veranderde eisen aan het bibliotheekwerk wil stellen, zouden wij die graag van u willen vernemen. Ook daar zullen wij dan op anticiperen zoals dat ook in het verleden is gebeurd. Het bureau Questum geeft ten onrechte aan dat de beleidsvoornemens van de bibliotheek zich niet goed verhouden tot de eisen die de gemeente zou stellen.

De visie van het adviesbureau Questum ten aanzien van de uitgangspunten en ontwikkelingen binnen de bibliotheekbranche zal Bibliotheek Helmond-Peel voorleggen aan de landelijke brancheorganisatie VOB. Dit met het verzoek een oordeel over het voorgestelde perspectief voor de bibliotheekfunctie te geven. De VOB wordt o.a. ondersteund door een ervaren adviesbureau (ACTA-advies) waar bijvoorbeeld ook expertise aanwezig is over aanbestedingstrajecten.

Beleidsplan van de bibliotheek

Het Beleidsplan 2013-2018 (2023), dat in 2013 aan u is aangeboden, is geen statisch geheel, geen onwrikbare werkelijkheid en biedt ruimte voor flexibiliteit, innovatie en verandering. De ondertitel van het Beleidsplan is ook niet voor niets "Samen schrijven aan het verhaal van de bibliotheek 3.0"; een uitnodiging aan de gemeente en aan onze stakeholders om op dit plan te reageren en de dialoog aan te gaan. Deze dialoog zijn wij in november ook graag aangegaan in de "Raad – vraag – Raad bijeenkomst" waarbij een informatieve discussieavond over het beleid van de bibliotheek in Someren heeft plaatsgevonden. Graag vernemen wij uw reactie op dit Beleidsplan, die wij tot nu toe niet hebben mogen ontvangen. Tijdens deze bijeenkomst met raadsleden is ons overigens absoluut niet gebleken dat de bibliotheek niet zou voldoen aan de verwachtingen die de gemeenteraad heeft ten aanzien van de bibliotheek. In het periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg tussen gemeente en bibliotheek is weliswaar uitgebreid gesproken over ontwikkelingen binnen en buiten de bibliotheekbranche maar tot nu toe zijn daar geen andere verwachtingen of eisen uitgesproken met betrekking tot het bibliotheekwerk. Wij verzoeken u dan ook om – indien u daar anders over zou denken - aan te geven waar de uitvoering van de bibliotheekfunctie niet zou passen in het beleidskader van de gemeente Someren, zodat daarmee in het beleid van de bibliotheek rekening kan worden gehouden.

Dat het bibliotheekwerk in beweging is, is voor alle partijen duidelijk. Dat er ook ruimte en aandacht voor vernieuwing is, mag als vanzelfsprekend worden beschouwd. Daarbij laat de bibliotheek zich altijd leiden door de maatschappelijke relevantie, het maatschappelijk doel. De maatschappelijke behoefte verandert en de bibliotheek verandert mee. Het uitlenen van boeken, door Questum onjuist en enigszins denigrerend betiteld als de core business van de bibliotheek, is slechts een van de pijlers van de bibliotheek. Daarnaast maakt de bibliotheek zich sterk voor de adviesrol, de gidsfunctie, wordt er gewerkt aan de maatschappelijke behoefte aan kennis en informatie, educatie, digitale vaardigheden, etc. De bibliotheek wordt meer en meer een ontmoetingscentrum met een sociale functie en is de plek waar kennis en informatie gedeeld worden. Deze nieuwe ontwikkelingen zijn in het beleidsplan beschreven. Daarbij is ook aangegeven dat gemeenten lokaal de richting van het beleidskompas kunnen wijzigen. Een van de pijlers van de bibliotheek is de fysieke verschijningsvorm die in Someren aan de Molenstraat in een gebouw is onderbracht. Indien de collectie van de bibliotheek in de toekomst verder zal afnemen en de fysieke omvang van een bibliotheekgebouw niet meer passend is, zal de bibliotheek gaan zoeken naar nieuwe oplossingen. Daarbij wordt – zoals bij meerdere bibliotheken in de regio het geval is –

gekeken naar het mogelijk samenvoegen van meerdere functies in een gebouw; de multifunctionaliteit.

Bibliotheek Helmond-Peel leest in de woorden van Minister J. Bussemaker opgetekend in het artikel in het Eindhovens Dagblad d.d. 18-1-2014, een bevestiging van het actuele bibliotheekbeleid in Someren. Vergelijkbaar hiermee is ook bijvoorbeeld de opdracht die de gemeente Helmond aan de bibliotheek verstrekt door de kernactiviteiten te omschrijven als:

- De bibliotheek zorgt voor een vrije informatievoorziening aan de burger, die bijdraagt aan zijn individuele, educatieve, culturele en economische ontwikkeling
- De bibliotheek fungeert als lokaal kenniscentrum voor mediawijsheid, leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid en daarnaast als fysiek en digitaal informatieknoppunt
- De bibliotheek ontplooit activiteiten die bijdragen aan taalstimulering en leesbevordering, aan het verminderen van onderwijsachterstanden
- De bibliotheek stimuleert de innovatie in het bibliotheekaanbod en speelt in op de voortschrijdende digitalisering van de samenleving en de 24-uurs economie
- De bibliotheek biedt een laagdrempelige plek voor ontmoeting en debat.

Cijfers

Het bureau Questum hanteert in het adviesrapport cijfers die door de heer Kuipers verkeerd worden voorgesteld of geïnterpreteerd.

Zo wordt onder andere gesteld dat de bibliotheek in Someren 64% van de basisschooljeugd in Someren – Dorp zou bereiken. Dit is niet juist. De bibliotheek heeft 72% van deze jeugd ingeschreven als bibliotheeklid en uitgerust met een bibliotheekpas. Hiervan ziet de bibliotheek dat, vergelijkbaar met andere bibliotheken in het land, 64% van deze jeugd gebruik maakt van de uitleenfunctie van de bibliotheek. Daarmee is niet aangetoond dat de resterende jeugd niet wordt bereikt. De bibliotheek wordt ook om tal van andere redenen dan het lenen van boeken door de jeugd gebruikt zoals hulp bij huiswerk, adviesvragen, internetraadplegingen, het lezen van tijdschriften en voor bijvoorbeeld excursies en klassenbezoeken en specifieke jeugdactiviteiten. Het gebruik van de bibliotheek dient dan ook veel hoger te worden ingeschat. De bibliotheek in Someren-Dorp is met de huidige openingstijden goed bereikbaar en toegankelijk voor de jeugd. Vanwege de afstand van de kerkdorpen naar de kern in Someren – Dorp zijn in 2009 de halteplaatsen van de bibliobus die vanuit de provinciale bibliotheekorganisatie moest stoppen, in Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop ingevuld met een klein bibliotheek servicepunt op de scholen in deze kerkdorpen. Deze drie servicepunten zijn niet direct vergelijkbaar met wat anno 2014 onder een Bibliotheek op School (BoS) wordt verstaan; de servicepunten waren in 2009 in feite een “BoS - avant la lettre” en zouden nog verder moeten evolueren met behulp van deskundigheid van Leesconsulenten vanuit de bibliotheekorganisatie.

De daling van het aantal uitleningen dat door het bureau Questum wordt geschetst is niet van toepassing op de bibliotheek in Someren maar wordt gehaald uit landelijke statistieken. Het wordt tevens aangehaald als een probleem en met de verwachting dat een zekere daling de komende jaren versneld door zal gaan. Waar echter geen rekening mee is gehouden is de opmars van het E-book; een dienstverlening waar ook de bibliotheek zich in zal kunnen gaan onderscheiden. Actueel is de lancering van het E-book platform van de bibliotheeksector in januari 2014, waar het nodige van mag worden verwacht.

Bibliotheekleden krijgen hierbij een exclusieve toegang tot "digitale boeken" die van belangrijke meerwaarde zullen zijn en de verwachting van de bibliotheek is dat hier een groeiende belangstelling voor zal gaan ontstaan. De actuele start deze maand omvat 3.000 E-books en dit zal groeien naar een digitaal aanbod via de bibliotheek naar een aantal van 6.000 E-books eind van dit jaar 2014. Dit digitale aanbod is exclusief voor leden van de bibliotheek en geeft aan dat de bibliotheek nu al een belangrijke digitale ontwikkeling inzet.

In het adviesrapport van Questum wordt bij de resultaten ten onrechte aangegeven dat Bibliotheek Helmond – Peel geen juist beeld van de werkelijkheid zou geven. Beweerd wordt zelfs dat de bibliotheek intern andere cijfers gebruikt dan de cijfers die aan de gemeente worden gepresenteerd. Hier is sprake van ernstige misleiding! Bibliotheek Helmond – Peel hanteert, net als andere bibliotheken in het hele land, de stelregel dat als een boek, een film, een CD. wordt uitgeleend, dit wordt geteld als een uitlening. Als er sprake is van een verlenging omdat met het boek nog niet uit heeft of langer wil houden, wordt een registratie opnieuw verricht en deze wordt door de bibliotheek ook als uitlening geteld omdat het materiaal dan opnieuw uit de roulatie is/blijft en bij een bibliotheeklid thuis is. Tegenwoordig kan elk bibliotheeklid via de website of de speciale App ook digitaal een verlening van geleende materiaal voor een nieuwe periode laten verzorgen. 76% van de uitleningen van de bibliotheek betreft enkelvoudige uitleningen en 24% betreft verlengingen; een prima service. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met andere bibliotheken binnen het werkgebied van Bibliotheek Helmond-Peel en verschillen niet van het landelijk beeld. Deze dagelijkse praktijk in bibliotheekland wordt door bureau Questum abusievelijk betiteld als onjuist. Aangezien in deze dagelijkse praktijk de bibliotheek Helmond – Peel verlengingen altijd heeft geregistreerd en consequent in de bedrijfsresultaten heeft verwerkt is er geen sprake van dat uitleencijfers zouden zijn "opgeschroefd" zoals bureau Questum suggereert.

In het adviesrapport van Questum worden cijfers geraamd; omdat met het ramen van cijfers mogelijk een verkeerd beeld kan ontstaan verdient het de aandacht om hier meer secuur in te zijn. Zo wordt ondermeer door Questum ingeschat dat de activiteiten van de bibliotheek ongeveer verdeeld zouden kunnen worden in procenten van de subsidie: 80% voor de fysieke bibliotheek, 10% voor de programmerende bibliotheek en 10% voor de educatieve bibliotheek. Deze raming van Questum is arbitrair. De raming van Bibliotheek Helmond-Peel komt bijvoorbeeld neer op 45% voor educatie / de jeugd. Daarmee komt het kostenplaatje van de subsidiebesteding er ook heel anders uit te zien. In bijlage zijn de bedrijfsresultaten van de bibliotheek Someren in cijfers opgenomen.

Bibliotheekwet

Het bureau Questum geeft aan dat in het kader van de nieuwe Bibliotheekwet de gemeente een grote mate van vrijheid heeft om de vorm van de bibliotheekfunctie zelf te bepalen; dit is correct en spoort ook volledig met hetgeen in het beleidsplan van Bibliotheek Helmond-Peel is opgenomen. Bij het eventueel eindigen van een bibliotheek dient dit wel met de omliggende gemeenten te worden opgenomen. Een voorbeeld wordt genoemd van een gemeente die de bibliotheekfunctie heeft aanbesteed; de gemeente Waterland. Deze gemeente heeft per 1-1-2014 de bibliotheekfunctie ondergebracht bij een commercieel bedrijf; volgens onze gegevens is dit tot nu toe de enige gemeente in Nederland die dit heeft gedaan. Deze firma richt zich op de uitleenfunctie van boeken in Waterland en geeft nauwelijks invulling aan bijvoorbeeld de educatieve functie. Bibliotheek Helmond-Peel is weliswaar geen commerciële organisatie maar geeft bijvoorbeeld door middel van de jaarlijkse financiële verantwoording aan dat de subsidie doelmatig wordt ingezet. De organisatie van de bibliotheek in Someren is in bedrijfseconomisch opzicht gezond en toekomstbestendig

Digitale bibliotheek; Bibliotheek.nl

Met de komende Bibliotheekwet zal de aandacht voor de digitale bibliotheek van de toekomst (Bibliotheek.nl) groeien en daar wordt ook door de bibliotheek te Someren naar uitgekeken. Middels het bibliotheeklidmaatschap van de inwoners van Someren wordt gegarandeerd dat er een optimale toegang zal zijn voor eenieder die van Bibliotheek.nl gebruik zal willen maken. Bibliotheek Helmond-Peel zal zich er sterk voor maken dat de "digitale content" goed ontsloten wordt en in brede zin kan worden benut. Zonder inzet van de fysieke bibliotheek, waar Bibliotheek Helmond-Peel de belangrijke rol van adviseur en gids voor Bibliotheek.nl gaat vervullen, zal de landelijke digitale bibliotheek in Someren onvoldoende landen. De Bibliotheek Helmond-Peel zal ervoor zorgen dat de digitale bibliotheek, die landelijk wordt ontwikkeld, voortvarend en adequaat breed toegankelijk en bereikbaar zal worden voor de inwoners van Someren. De fysieke bibliotheek zal daarbij ondersteunend worden ingezet waar nodig zoals nu ook al regelmatig wordt gedaan voor de nodige toeleiding, ontmoeting, ondersteuning (Wifi, cursussen, training, lidmaatschappen en hulp).

Financieel

Bij de "ruwe" schattingen die het Bureau Questum hanteert bij de besteding van de gemeentelijke subsidie dienen de nodige kanttekeningen te worden geplaatst. Het lijkt alsof het bureau de subsidie slechts enkelvoudig aan het lidmaatschap van de bibliotheek wil verbinden. Zoals eerder aangegeven verleent de bibliotheek ook service aan inwoners van Someren die geen lidmaatschapskaart hebben; iedereen is welkom. Ook verleent de bibliotheek diensten aan scholen en andere organisaties en worden activiteiten verricht waarbij de subsidie niet eenvoudig is toe te delen aan jeugd of volwassenen. De praktijkervaring van de bibliotheek is dat de subsidiebesteding aan kinderen hoger is dan aan volwassenen vanwege de intensiteit van de dienstverlening voor de jeugd, de

openingsuren die vooral voor de jeugd gelden, de omvang van de collectie die voor de jeugd groter is dan voor de volwassenen, de specifieke jeugdactiviteiten etc. De kosten voor volwassenen worden ook nog deels gedrukt doordat de volwassenen een jaarlijkse contributie betalen. De bibliotheek gaat uit van een actuele verhouding van 2/3 voor de jeugd en 1/3 voor volwassenen.

Een van de voorbeelden die in de financiële context wordt genoemd door bureau Questum betreft het Interbibliothecair leenverkeer en verdient aandacht. Ten onrechte wordt hier gesuggereerd dat de kosten van deze dienstverlening erg hoog zijn, zelfs een veelvoud van de nieuwwaarde van een boek. Dat is in het geval van Bibliotheek Helmond-Peel zeker niet aan de orde. Het is juist de verdienste van de regio bibliotheek dat het merendeel van de aangevraagde boeken komt van de andere locaties van de bibliotheek (Helmond, Asten, Deurne) via het eigen interne logistiek systeem. Deze goede service (kwaliteit) betreft ook vaak boeken en materialen die niet (meer) op de vrije boekenmarkt beschikbaar zijn en levert een belangrijk aandeel in de tevredenheid van klanten.

In de jaren 2010 en 2011 heeft Bibliotheek Helmond-Peel een productbegroting gehanteerd. In het ambtelijk overleg dat is gevoerd in 2011 en 2012 met de gemeenten Someren, Deurne, Asten en Helmond is in relatie met de toen opgelegde bezuinigingen van meerdere gemeenten afgesproken het model van de productbegroting voorlopig niet meer te hanteren vanwege de complexiteit daarvan. Vanaf 2012 is dan ook geen productbegroting meer gehanteerd en is gekozen voor een dekkende begroting ten gevolge van de opgelegde bezuinigingen. Een productbegroting kan onzes inziens alsnog ingevoerd worden als de gemeente hierop wenst aan te sturen.

In de financiële paragraaf van het adviesrapport van Questum wordt gesteld dat de servicepunten in Lierop, Someren-Eind en Someren - Heide mogelijk zouden sluiten bij verdergaande bezuinigingen. Dit is geen voornemen van Bibliotheek Helmond-Peel. Zeker niet omdat de bibliotheek erg trots is op de prima resultaten die op de drie scholen worden geboekt en de grote mate van waardering die de bibliotheek vanuit het onderwijs hiervoor ontvangt. Het beleid is om deze servicepunten in Someren verder door te ontwikkelen naar een volwaardige Bibliotheek op School (BoS) vanwege het speerpuntenbeleid van de gemeente.

De openingstijden van de bibliotheek in Someren worden in het voorjaar van 2014 verder uitgebreid om het publiek nog meer van dienst te kunnen zijn. De bibliotheek heeft het voornemen om – zoals aangegeven in het Beleidsplan dat afgelopen jaar is gepresenteerd – op een aantal uren per week "zelfservice" in te voeren. Dit zal inhouden dat op maandag tot en met vrijdag de bibliotheek open wordt gesteld van 10.00 – 12.00 uur. Deze uitbreiding wordt gerealiseerd door een interne herschikking van personele uren en zal dan ook met gesloten beurzen (zonder financiële consequenties voor de subsidie) plaatsvinden. In onze ogen een bewijs van flexibiliteit en hoger rendement van de bibliotheekvoorziening aan de Molenstraat in Someren.

Bijlage 1. Onderwijs

RESULTATEN DIENSTVERLENING Bibliotheek Helmond-Peel aan ONDERWIJS SOMEREN 2013

Voorschoolse doelgroep:

- Voortzetting Voortouwnetwerk met deelname van Peuterspeelzalen, Kinderopvang, JGZ- verpleegkundigen + logopedist.
- Boekstart voor baby's: 168 brieven verstuurd door de gemeente, 71 baby's ingeschreven: 42%. Ouderbijeenkomst georganiseerd i.s.m. wijkverpleegkundige JGZ.
- BoekStart in de kinderopvang: Nul-Vier DAS heeft de samenwerkingsovereenkomst getekend om deel te nemen aan de pilot BSKO. 5 pedagogisch medewerkers worden opgeleid tot voorleescoördinator, Korein sluit aan bij deze training. Start januari 2014.

Reacties: het Voortouwnetwerk wat al sinds 2002 bestaat, kent trouwe deelnemers die op een constructieve manier willen werken aan taalontwikkeling bij jonge kinderen. Vanuit het netwerk is aangedrongen op deelname van de bibliotheek in de werkgroep VVE. Hier is nog overleg over.

Primair Onderwijs:

Servicepunten van de bibliotheek in 3 scholen: sinds 2009 ingericht in de kerkdorpen. De bibliotheek zoekt naar middelen om vanuit deze servicepunten meer in de richting van de ontwikkelingen naar een BoS impulsen te geven aan het gebruik, zo werd in 2013 het project Zomerlezen aangeboden aan groep 3-4 om de zomerdip (terugval in leesresultaten in de zomervakantie) tegen te gaan.

Rode Draad: 7 scholen met 58 groepen en 1304 leerlingen doen mee met de Rode Draad: zij ontvangen een project in de klas om het lezen te stimuleren. In groep 7 wordt een schrijver uitgenodigd.

Klassenbezoeken: in 2013 brachten 15 groepen van 4 scholen een bezoek aan de bibliotheek, waar de leerlingen (en ouders) kennismakten met de dienstverlening van de bibliotheek.

Ouderbetrokkenheid: 2 scholen hebben meegedaan met Boekenpret: een project om ouders te betrekken bij het voorlezen aan jonge kinderen.

Weg uit de Peel: dit project is in 2008 in de bibliotheek Someren ontwikkeld in samenwerking met meerdere partners en wordt vanwege het succes nog steeds aangeboden aan de scholen: 3 scholen hebben in 2013 meegedaan.

Aan de lokale ronde van de Nationale voorleeswedstrijd, georganiseerd door de bibliotheek, namen 7 scholen deel.

Voor 1 school werd een aantal projectcollecties samengesteld.

Cursus Open Boek, opleiding tot leescoördinator: de bibliotheek organiseert deze cursus i.s.m. OCGH-Advies. In de loop van de jaren hebben ongeveer 15 leerkrachten uit Someren deze cursus gevolgd.

Netwerk leescoördinatoren: dit bestaat sinds 2005 en wordt zeer trouw bezocht door de deelnemers. Als er behoefte is aan specifieke deskundigheid wordt de expertise van een samenwerkingspartner ingehuurd (bijv. OCGH-Advies).

Het netwerk wordt als praktijkvoorbeeld genoemd in het Handboek Open Boek, handboek leesbevordering, geschreven door Jos Walta.

Reacties: er is een constructieve, prettige samenwerking met de basisscholen. We zijn in het netwerk steeds samen op zoek naar hoe we leesbevordering meer gestalte kunnen geven in het onderwijs.

Voorgezet Onderwijs:

Er is al jarenlang een zeer goede samenwerking met het Varendonck College. Op bestuurlijk niveau wordt dit elk jaar bekrachtigd met een samenwerkingsovereenkomst. Op uitvoerend niveau is de mediatheekkundige van het Varendonck samen met de accountmanager van bibliotheek Helmond-Peel de spil in de samenwerking. De samenwerking was een van de 6 praktijkvoorbeelden die door Kunst van Lezen landelijk als *best practice* is benoemd.

Belangrijk onderdeel van die overeenkomst is dat alle leerlingen een bibliotheeklidmaatschap ontvangen, dit omdat de school voor het lenen van boeken de leerlingen doorverwijst naar de bibliotheken in Someren en Asten. Het bibliotheekgebruik en het leesgedrag wordt jaarlijks geëvalueerd, en is daarbij een belangrijk sturingsinstrument voor het verbeteren van de activiteiten en producten.

In 2013 werden 57 groepen van het Varendonck College ontvangen in de bibliotheken van Asten en Someren. Er werden enkele projectcollecties samengesteld.

De bibliotheek nam deel aan de werkgroep Taalbeleid van het Varendonck College. Dit heeft geresulteerd in een Pilot Project Leesbevordering in samenwerking : Varendonck-college en Bibliotheek Helmond-Peel

Het afgelopen schooljaar 2012-2013 is de jarenlange goede samenwerking tussen Varendonck-college Asten-Someren en Bibliotheek Helmond-Peel uitgebreid met een leesbevorderingsproject, zowel bij Havo-VWO als bij VMBO.

Waarom?

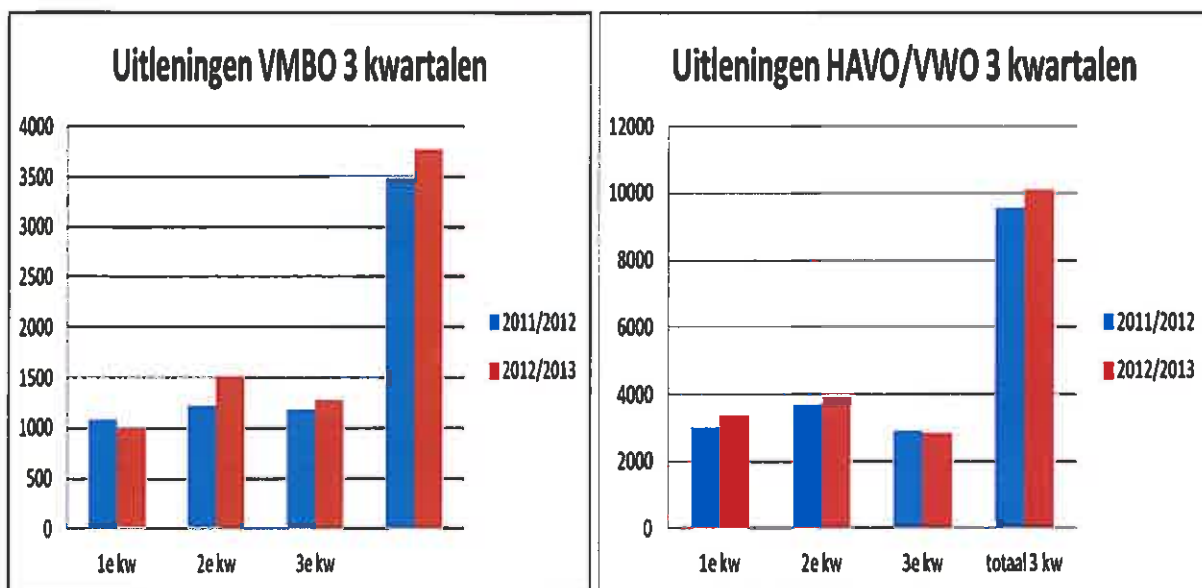
Het stimuleren en vergroten van leesplezier, met als bijkomend effect het verbeteren van leesprestaties.

Wat is gedaan?

- Een leesomgeving gecreëerd met aantrekkelijke collectie boeken voor jongeren in de mediatheek van het Varendonck college in Asten. (HAVO/VWO) De leerlingen kunnen in vrije uurtjes hier kennis maken met aantrekkelijke leesboeken. Als ze deze thuis willen lezen kunnen ze de boeken lenen in de vestigingen van bibliotheek Helmond-Peel. (Asten, Someren, Deurne Helmond)
- Een studiemiddag voor docenten VMBO; met als thema leesbevordering. Hier heeft de bibliotheek in de personen van Toos vd Beuken en Yvonne Smolenaers een aantal workshops verzorgd.
- Alle leerlingen, zowel bij HAVO/Vwo als bij VMBO hebben verplicht een leesboek in de tas, zodat bij onverwachte uitval, of vrije tijd, altijd gelezen kan worden.

Wat is resultaat (in cijfers en anderszins)?

Na een jarenlange, langzame terugloop van het aantal geleende/gelezen boeken door leerlingen van het Varendonck-college zien we nu een kentering. De eerste drie kwartalen van schooljaar 2012-2013 wordt méér geleend dan in het vorige jaar.

Daarnaast kunnen we stellen dat lezen en leesplezier opnieuw een boost én meer draagvlak heeft gekregen. Mooie cijfers, ook in deze digitale tijd!

Bijlage 2. Cijfers bedrijfsresultaten Bibliotheek 2008 - 2013

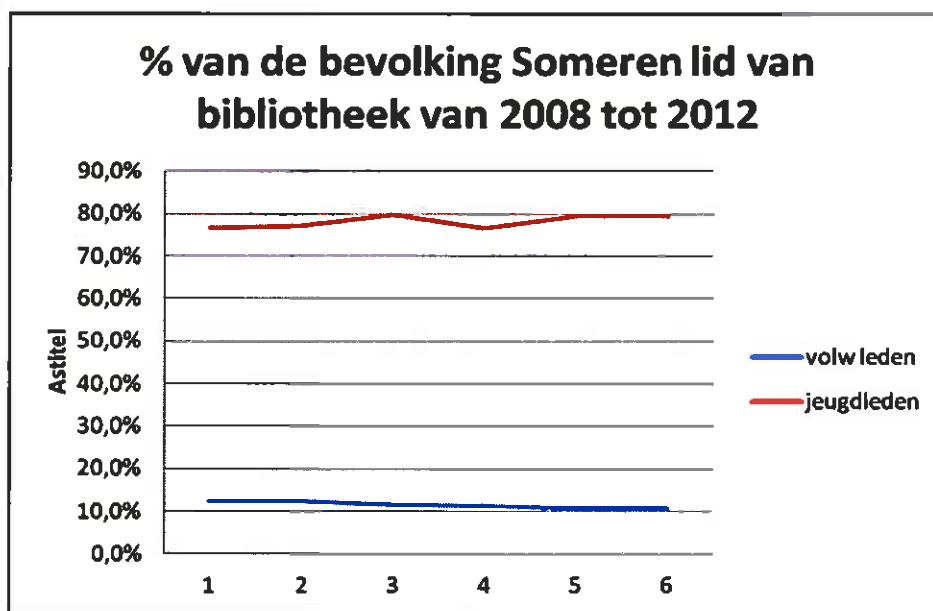
Bedrijfsresultaten Bibliotheek Someren

2008-2013

Leden*	2008	2009	2010	2011	2012	2013
volwassen leden	1.735	1.741	1.674	1.655	1.569	1.450
jeugdleden	3.203	3.126	3.068	2.927	2.956	2.855
totaal leden	4.938	4.867	4.742	4.582	4.525	4.305

* Dit zijn de leden woonachtig in Someren

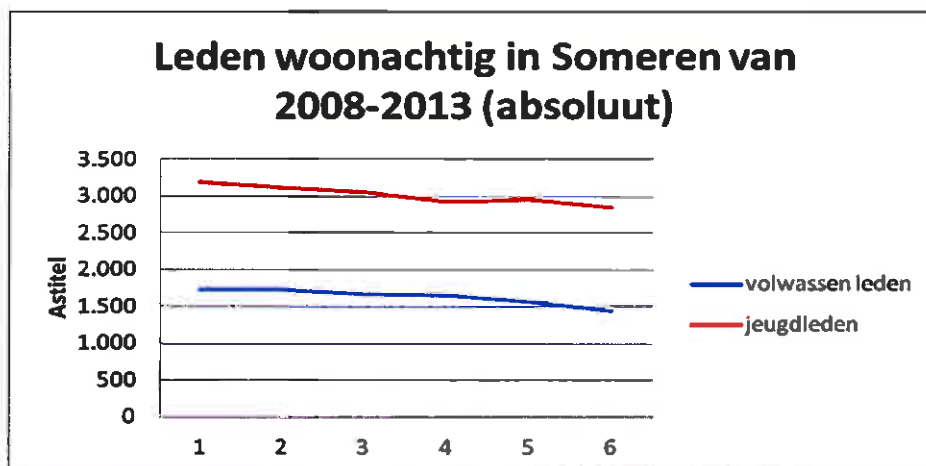
Daarnaast zijn er ook nog veel leners buiten de gemeente Someren (met name scholieren)

inwoners*	2008	2009	2010	2011	2012	verschil
vanaf 18 jaar	14.057	14194	14451	14750	14.646	4,2%
tot 18 jaar	4.173	4048	3853	3821	3.718	-10,9%
	18.230	18.242	18.304	18.571	18.364	0,7%

* inwonercijfers van december 2013 nog niet bekend

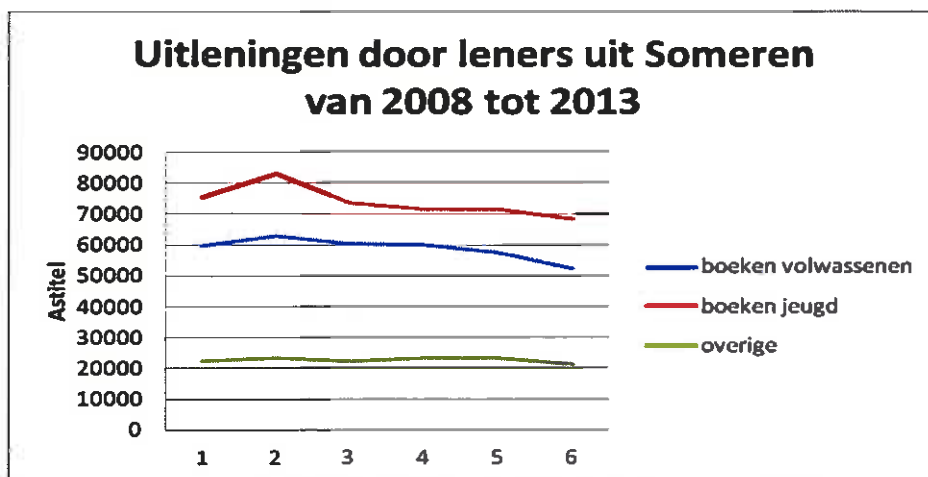
% lid	2007	2008	2009	2010	2011	2012
volw leden	12,3%	12,3%	11,6%	11,2%	10,7%	10,7%
jeugdleden	76,8%	77,2%	79,6%	76,6%	79,5%	79,5%

Uitleningen*	2008	2009	2010	2011	2012	2013
boeken volwassenen	59586	62598	60334	60052	57583	52548
boeken jeugd	75436	83049	73693	71727	71634	68548
overige	22500	23408	22451	23517	23505	21366
	157522	169055	156478	155296	152722	142462

* Uitleningen vanuit locaties in Someren

Aanvragen / reserveringen uit collectie Bibl Helmond-Peel	6.409
Aanvragen /reserveringen uit landelijk netwerk	236

Aan het Gemeentebestuur van Someren
t.a.v. het College van Burgemeester en
Wethouders
Postbus 290
5710 AG Someren

ons kenmerk
uw kenmerk

Helmond, 21 januari 2014
betreft: Adviesrapport Questum

Geacht college,

Op 14-1-2014 heeft de heer Thijs Kuipers van adviesbureau Questum een adviesrapport aan de gemeente Someren toegestuurd. Dit rapport ontving de bibliotheek vervolgens en dit is bestudeerd.

Het advies geeft aan dat de gemeente Someren de prioriteiten van de bibliotheekfunctie graag anders wil leggen en die prioriteiten delen wij van harte. Wilt u de bibliotheekdiensten in Someren anders laten organiseren op basis van andere prioriteiten, dan gaan wij graag met u aan de slag. De Bibliotheek Helmond – Peel heeft tot op heden een dienstenpakket gerealiseerd dat exact aansloot bij de concrete opdracht van de gemeente Someren. Die opdracht is immers tot nu toe de basis geweest voor uw subsidieverlening. Het rapport van Questum beveelt een andere koers aan en wijziging van de prioriteiten. Wij willen met u hierover in gesprek en onderzoeken hoe wij uw opdracht kunnen vertalen in een gewijzigd dienstenpakket. Wij gaan daarbij geen enkele discussie uit de weg.

Over aanbesteding van bibliotheekwerk is het nodige te zeggen. Eventuele concurrentie in een aanbestedingsprocedure treden wij met zelfvertrouwen tegemoet. Wij wijzen er wel op dat een reeks producten en diensten die ontwikkeld zijn in het bibliotheekstelsel niet toegankelijk zijn voor (commerciële) partijen, die geen deel uitmaken van dit bibliotheekstelsel of slechts te verkrijgen zijn tegen veel hogere, zakelijke tarieven. Het is waarschijnlijk dat commerciële derden niet vallen onder het leenrecht, maar onder het verhuurrecht op grond van de Auteurswet, wat tot kostenverhoging kan leiden. Bovendien betekent een aanbesteding van een overheidsopdracht aan een (commerciële) partij dat de inkoopkosten voor de gemeente ook de betaling van 21% btw over de geleverde diensten betreffen. Een stichting bibliotheekwerk vordert de betaalde btw terug. Ook is deelname aan de landelijke digitale infrastructuur slechts mogelijk voor partijen die deel uitmaken van het bibliotheekstelsel.

Om u een goed aanbod te kunnen doen voor de komende jaren, verzoeken wij u een dialoog met ons aan te gaan over uw vraagstelling. Zodra u vervolgens een bestek heeft

geformuleerd, doen wij u graag een passend aanbod voor een nieuw pakket van bibliotheekdiensten.

Overigens gaan wij graag in op een aantal elementen en fouten in het rapport van Questum. Onze opmerkingen en kanttekeningen zijn opgenomen in de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Mede namens het bestuur,

Ruud Hakvoort,

Directeur.